

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petik vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petik vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica štov. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Okoli španskega vprašanja:

Poslabšanje mednarodnega položaja

Povratak Chamberlaina in Daladierja z oddiha — Daladierjeve konference z Bonnetom

PARIZ, 11. avg. d. V »Populaire« se bavi Leon Blum z razliko, ki obstaja med vladama v Barceloni in Burgosu. Dočim temelji po njegovem vsa politika republikanske vlade na prizadevanju, da bi se odstranili tuji prostovoljci iz Španije, dosej vlada v Burgosu se ni odgovorila na angleške predloge, zaradi česar postaja angleška vlada nestrpna. Londonski načrt je podpisal Mussolini v trenutku, ko se je zdel Francova zmaga samo še vprašanje par dni. Bil je prepričan in morda ni bil edini, da bo general Franco zlomil republikanski odpor še pred odgovorom barcelonske vlade in pred prihodom mednarodnih komisij na špansko ozemlje, sedaj pa je postal položaj nekoliko drugačen. Odpor republikancev ni bil zlomljen, nasprotno se je celo posrečila njihova ofen ziva. Zato vlada v Burgosu zavlačuje svoj odgovor na angleške predloge in morala se je pričeti angleško-francoska akcija, da bi se izvršil primeren pritisk. Kar se tiče Italije, ima Anglija to sredstvo pritiska v odlaganju uveljavljanja angleško-italijanskega sporazuma, za kar zahteva zadovoljivo ureditev španskega vprašanja. Mussolini, ki je pristal na ta pogoj, ker je verjel v skorajšno zmago generala Franca, mu baje sedaj ne pripisuje več istega pomena.

Povratak Daladierja v Parizu, kakor tudi Chamberlaina v Londonu oživlja zopet razpravo o raznih vprašanjih mednarodne politike. Komunikacije zunanje ministrstva ki je bil objavljen te dni in ki demantira vesti o dozdnevni francoski intervenciji v Španiji, je pokazal, kolik pomen pripisuje debati o državljanski vojni na Pirenejskem polotoku. Dočim je poteklo že pet tednov, odkar je bil predložen angleški načrt o umiku prostovoljcev obema vojskujočima se strankama, in Francova vlada nanj še vedno ni odgovorila, se v pariški javnosti kažejo znaki nestrpnosti, ki bo mogla imeti za posledico kako diplomatsko akcijo. Pri tem seveda poudarjajo, da nima Francija, pač pa Anglija dolž-

nost podvzeti pri vladi generala Franca nove korake, ker je bila pač angleška vlada pooblaščenca, da izvrši sklepe odbora za nevmiševanje.

Kot posebno neumesten smatrajo očitke Franciji, da izvažata v republikansko Španijo žito, ker ta izvoz ni prepovedan z nobeno pogodbeno obveznostjo in ker je izvoz žita iz Francije zaradi presežka letine popolnoma naraven. »Intransigeant«, ki se je vedno zavzemal za razširjenje odnošajev med Parizom in Rimom, piše, da se je vsa kampanja pričela samo zaradi tega, da bi se napravila javnosti v Italiji razumljiva počasnost Francovih operacij s trditvijo, da bi že davno zmagal, če bi ne podpirala republikancev Francija. Ta argument pa ni posebno spreten, meni omejnjeni list, ker bi dokazoval, da so Francozi spoštovanja vredni nasprotnik, če se jim posreči z nekaj dobavljenimi strojnimi in kakimi 8000 prostovoljci preprečiti že davno napovedano zmago ali pa jo vsaj zavleči. V ostalem je ta argument napačen, kajti italijanska vlada ve, da objavlja komunistična »Humanite« vsak dan ostre napade proti strogi zatvoritvi meje na Pireneji.

Konference v Parizu in Londonu

PARIZ, 11. avg. w. Dejstvo, da sta angleški min. predsednik Chamberlain in min. predsednik Daladier istočasno prekinila svoj odih, tolmačijo pariški tisk kot znamenje, da se je mednarodni položaj poslabšal. Daladier je moral po svojem povratku v terek opraviti veliko delo. Razpravljal je z zunanjim ministrom Bonnetom o mednarodnem položaju, nato s finančnim ministrom Marchandeuom o oslabitvi franka na mednarodnem trgu, z ministrom za delo Ramadieuom o stavi pristaniških delavcev v Marsellu in končno z zastopniki vojnega ministrstva. Včeraj je obiskal ministrskega predsednika zunanji minister Bonnet in ga informiral

o trenutnem stanju rusko-japonske napetosti, pri čemer sta oba izbrpno proučila morebitne posledice za Francijo. Daladier je nato sprejel še bivšega mornariškega ministra Pietrija.

Ko se je Bonnet vrnil na Quai d'Orsay, ga je obiskal poljski poslanik, ki ga je obvestil o nedavnem dogodku, ko so češko-slovaška letala preletela poljsko ozemlje, nato pa raztolmačil Bonnetu še osnove poljsko-češko-slovaškega razmerja. Pri tej priliki je poljski diplomat obrazložil želje svoje vlade glede rešitve narodnostnega vprašanja, predvsem poljskega na Češkoslovaškem. Nazadnje je zunanji minister Bonnet sprejel še predsednika zunanje-političnega odbora poslanske zbornice Mistlerja, s katerim je razpravljal o vseh perečih glavnih političnih vprašanjih.

Utrditev ruske zapadne meje

MOSKVA, 11. avg. o. Listi poročajo, da so bile te dni dograjene velike ruske trdnjave vzdolž vse zapadne meje. Rusko »Maginotovo« linijo so gradili celih 7 let. Vsa dela so bila izvršena v najstrožji tajnosti. Kjer je bilo potrebno, so oblasti evakuirale cele vasi in prebivalstvo preselile v notranjost dežele, kjer so jim zgradile nove naselbine. Utrdbe so bile zgrajene vzdolž vse meje v širini 50 km in predstavljajo prav za prav dva silna trdnjavskas pasova. Posebno skrbno so Rusi utrдили svojo obalo ob Baltičkem morju. Trdnjavi Krasnajegorsko in Kaporja zlepa ne bo mogla zavzeti nobena sila. Zgrajeni sta tako, da ju ni mogoče razdejati z granatami največjih ladijskih topov niti z najtežimi letalskimi bombami. Prav tako močno je bil utrjen tudi zaliv Luga, v katerem so si Rusi ustanovili novo oporišče za svoje vojno brodogradilništvo. Na ta način bo Leningrad od morske strani kakor pred leti do dobra zavarovan.

Mariborski tabor odpovedan

Ljubljana, 10. avg. AA. Narodni tabor, sklican za nedeljo 14. avgusta v Mariboru, se ne bo vršil. Zato se preklicuje tudi četrtinska voznina na železnicah.

Prirediteljski odbor

Nujne potrebe Maribora

Nov državni most, uvrstitev v I. draginjski razred, radijska postaja in modernizacija cest

Maribor, 11. avgusta
Ob priliki nedeljskega novinarskega informativnega sestanka v staroslavni mariborski mestni posvetovalnici sta sedanjí župan dr. A. Juvan in bivši župan ter predsednik zadruga »Mariborski tedenc« dr. Fr. Lipold obrazložila navzočim delegatom in predstavnikom jugoslovenskega tiska potrebe Maribora in njegovega zaledja. Iz izbrpne dragocene govornice, ki sta ga razgrnila pred udeleženci novinarske slavnostne seje, povzemamo sledeče važnejše točke:

I. V Mariboru je nujno potreben nov državni most. Promet preko sedanjega državnega mosta je tako velik, tako prometno obremenjen, da ob prometno najvažnejših urah jedva ustreza sodobnim prometnim potrebam. Dravska brv, ki veže koroško predmestje s studenško stranjo, sicer nekoliko razbremeni promet pešcev, ki bi sicer valoval preko drž. mosta, vendar pa je siloviti povojni urbanistični razmah Maribora na desnem dravskem bregu tja do vznožja Pohorja vlogo dravske brvi potisnil popolnoma do brezpomembnosti.

Maribor potrebuje nov most. Glede tega obstajata dva načrta: 1. Novi most naj bi se zgradil v črti Kejarjeva ulica in Mejna ulica. Spričo tega se ne dajejo dovoljenja za gradnjo novih hiš v tem sektorju, zlasti na meljski strani. Ta načrt bi lahko že bil v fazi realizacije, ako bi oblast pristala na znani predlog tekstilnega tvornikarja Hutterja, po katerem bi bila Hutterjeva tekstilna tvornica pripravljena iz lasnih sredstev zgraditi nov most pod pogojem uvedbe mostnine do amortizacije gradbenih stroškov. Novi most na tem mestu bi bil prvenstvenega pomena za ogromno množico delavstva, ki prihaja sedaj s poboške strani po brodu na drugo stran v Melje, ki je najmočnejši center mariborske industrije.

Po drugem načrtu pa naj bi se zgradil novi most v črti Kopaljska ulica—Tržaška cesta. Zdi se, da bi ta načrt bolj razbremenil sedanji državni most, ker bi ves promet v smeri državne ceste šel po tem mostu, dočim bi bil sedanji državni most namenjen predvsem prometu dela središča mesta in koroškega predmestja na eni strani ter dela magdalenskega predmestja in Studencev, Radvanja, Pekar,

Limbuša ter sosednih naselbin na drugi strani. Znano je, da je bil prvotni načrt ob gradnji sedanjega državnega mostu ta, da se most zgradi ob Narodnem domu. Nemška ekskluzivnost v predvojni dobi pa je bila tolika, da je šovinizem prevladal nad pametjo, saj je na tej točki najdirektnjša zveza starega Maribora z veliko prometno žilo proti Ljubljani in Trstu.

2. Gospodarske razmere in tržne cene v Mariboru v zadnjem času nujno sprožijo vprašanje uvrstitve Maribora v prvi draginjski razred. Obmejna lega z vse močnejšim poudarkom ob nedavnih spremembah terja, tako je izjavil mestni župan dr. Juvan, posebno izjemno postopanje, ki naj ustvari predpogoje za materialno ter moralno okrepitev mariborskega prestija na vročih obmejnih tleh. Mariborčani goje že dolgo to željo in upajo, da bo Mariboru v novem stanju tudi v tem ustrezno.

3. Dajmo Mariboru radijsko oddajno postajo. Maribor ima vse predpogoje za uredničenje tega načrta. Približna statistika kaže, da se v Mariboru komaj 50% radijskih naročnikov in poslušalcev zanima za ljubljansko radijsko oddajno postajo. Kri- vi niso niti ljudje, niti aparat. Priroda sama je postavila med obe slovenski središči ovire, ki prinašajo neodstranljive motnje. Blizina Gradca in Budimpešte je v sedanjem stanju odločilnega pomena. Nacionalno kulturni pomen Maribora bi bil znatno dvignjen, če bi naša obdravska prestolnica dobila radijsko oddajno postajo, za katero so se z znanjo, spomenico zavzela vsa mariborska nacionalna, kulturna in narodna obrambna društva.

4. Do Maribora, ki je pomembno tujsko prometno središče, prihajajo sedaj lahko tujci po modernizirani državni cesti št. 11—Maribor. Ta cesta sicer ni takšna, kakor bi lahko bila. Čujejo se iz vrst čimteljev, ki so zainteresirani na dobrih cestah, številne kritike. Važno pa je, da je sedanje stanje vsaj nekoliko boljše, kakor je bilo doslej. To pa še ni vse. Znan je načrt nadaljevanja modernizacije državne ceste od Maribora do Slovenske Bistrice. To naj bi bila druga etapa. Interesi Maribora ter vsega njegovega zaledja nujno veljavajo, da se tudi ta druga etapa modernizacije naših cest čim prej izvede.

Nemčija in Japonska

Nemčija bi Japonske v primeru vojne z Rusijo ne podpirala samo moralno

Tokio, 11. avg. b. V tujakšnih političnih krogih živahno razpravljajo o poročilu, ki ga je objavil list »Asahu« iz Berlina o pomenu razgovora japonskega poslanika z nemškimi zunanjim ministrom Ribbentropom, ki je trajal nad tri ure. Ribbentrop je japonskemu diplomatu baje izjavil, da bi bile simpatije Nemčije v primeru resnega konflikta z Rusijo na japonski strani. List tolmači to izjavo tako, da bi Nemčija v primeru vojne podprla Japonsko ne le moralno, temveč tudi drugače. Razgovor japonskega poslanika z Ribbentropom se je sukal okoli tega konkretnega vprašanja, v japonskih političnih krogih pa so navzile temu slej ko prej skeptični glede podpore od zunaj in zato ne kažejo prevetelikega navdušenja, da bi se z Rusijo zapletli v resen spor.

Razširjenje mobilizacije na Japonskem

Tokio, 11. avg. AA. Vrhovni vojni svet ki se je včeraj sestel pod predsedstvom kneza Konoa, je sklenil, da stopita št. 5 in 21 zakona o mobilizaciji takoj v veljavo. Ta dva člena odredjata mobilizacijo dijakov medicine in omejitve števila dijakov na tehniških in rudarskih fakultetah v interesu mobilizacije.

Mobilizacija dveh letnikov v Rusiji

Helsinki, 11. avg. AA. Kakor poročajo ruski listi, pričakujejo v Rusiji mobilizacijo letnikov 1917 in 1918. Moskova garnizija, ki šteje normalno 110.000 mož, nima danes niti 40.000 vojakov, ker so ostale poslali na Daljni vzhod.

Zenske v ruski vojski

Tokio, 11. avgusta. AA. Agencija Domej poroča s sovjetsko-korejske meje, da se v prvih vrstah sovjetskih oddelkov bori tudi mnogo žensk. To dokazuje okoliščina, da so Japonci našli po bojih pri Čankufengu med padlimi Rusi tudi mnogo mladih žensk, občeženih v vojaške uniforme.

Sporazum o ustavitvi sovražnosti?

Moskva, 11. avg. AA. Japonski odpravnik Sigemicu se je včeraj sestel z Litvinovom. Govorila sta tri ure. O njunem sestanku ni izšlo uradno poročilo, vendar pa mislijo, da sta govorila o možnostih za mirno ureditev japonsko-ruskega spora. Kakor se je zvedelo, sta se popolnoma sporazumela in bi se sovražnosti imele ustaviti 11. avgusta ob 12. po vzhodnem času. Japonci oddelki bi se imeli umakniti en kilometer od postojank, ki so jih zavzeli opolnoči med 20. in 21. avgustom, če se japonske

čete umaknejo, se bodo sestale vojaške osebnosti obeh strank, da se na mestu pogovore o končni likvidaciji obmejnege spora.

Ruski vpad na mandžurska tla

Moskva, 11. avg. AA. V zvezi z včerajšnjim uradnim poročilom o dogodkih na rusko-japonski meji govore, da so ruski oddelki včeraj prvič, odkar je nastal konflikt, vdrli na mandžurska tla in potisnili japonske čete za svojih 3000 m nazaj. Nizje vrhove Čangkufoenga držče še vedno Japonci. Topniški dvoboj se nadaljuje na vsej fronti.

Veliki manevri ruske vojske
Talin, 11. avg. AA. Blizu Narve se vrše ob večji rusko-estonski meji veliki manevri ruske vojske. V Narvi se čuje bobnenje topov.

Utrjevanje nemške meje na zapadu

Pariz, 11. avgusta. o. Agencija Fournier objavlja vest iz Berlina, da so preječi lastniki tovornih avtomobilov poziv na sestanek, ki bo nočoj v Berlinu. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, pravi list, bodo od lastnikov avtomobilov zahtevali, naj nemudno dajo večje število svojih voz in razpolago vojaškim oblastem. Vojaške oblasti bodo razpolagale s temi vozovi 3 mesece in jih bodo uporabile za prevažanje gradbenega materiala pri trdnjavskih delih na zapadni meji.

Odstop tržaškega župana

Trst, 11. avg. h. Tržaški župan Henrik Salem je podal ostavko. Začasno vodstvo županiških poslov je bilo poverjeno podžupanu Marguzziu. Salem je židovskega rodu, toda krščen, njegova soproga je pa rojena Guttmann iz znane veleindustrijske rodbine.

Uvoz živine v Italijo ukinjen

Rim, 11. avg. o. Ministrstvu za finance in za zunanjo trgovino sta izdali odredbo, po kateri se ukine do decembra ves uvoz živine v Italijo.

Katastrofalen požar

Varšava, 11. avgusta. AA. V Losici na Poljskem je izbruhnil silovit požar, ki je uničil nad sto poslopj. Požar je nastal vsled defekta v motorju mlatnice. Iz istega razloga je izbruhnil požar tudi v sosedni vasi, kjer je uničil 10 hiš.

Horthyjev obisk v Nemčiji

LONDON, 11. avg. e. Kakor poroča budimpeštanski dopisnik »Daily Telegrapha«, bo nemški kancelar Hitler podal ob priliki obiska madžarskega regenta Horthyja slovesno izjavo o spoštovanju sedanje madžarske meje. Podal bo ponovno obljubo, kakor jo je ob priliki svojega obiska v Rimu glede meje na Brennerju. Nemška obljuba Madžarski bo podana na podlagi izjave Madžarske, da se odrekta svojim aspiracijam na Gradiščanskem.

VARSAVA, 11. avg. AA. V zvezi s skrajšnjim obiskom madžarskega regenta Horthyja v Nemčiji piše agencija »Pate«, da ne bo ob tej priliki podpisan nikak nov politični sporazum, ker prijateljski in priestrni odnošaji z osjo Rim—Berlin ne potrebujejo nikakih sprememb.

Duff Cooper v Gdyniji in Gdansk

VARSAVA, 11. avg. AA. Med svojim bivanjem v Gdyniji si je prvi lord admiralitete Duff Cooper ogledal v spremstvu poljskega zunanje ministra pristanišče. Včeraj pa je prišel v Gdansk, kjer je ob 10.30 obiskal predsednika senata Greiserja, ki mu je popoldne vrnil obisk. Zvečer mu je Greiser priredil večerjo.

Mednarodna podunavska komisija v Beogradu

BEograd, 11. avg. e. Mednarodna podunavska komisija se bo preselila z Dunaja v Beograd ter je najela za svoje potrebe prostore v novi palači na vogalu Terazij in ulice kralja Aleksandra.

Čsl. poslanik pri ministru za pošte

BEograd, 11. avg. AA. Češkoslovaški poslanik dr. Lipa je včeraj obiskal ministra za pošte Vojka Cvrkiča.

Bolgarski izletniki v Rumuniji

Beograd, 11. avg. e. Nočoj je potovalo skozi Beograd nad 100 bolgarskih izletnikov, ki so namenjeni v rumunski Banat, kjer bodo prisostvovali svečenosti ob 200-letnici naseljitve bolgarskih kolonistov v tamšnjih krajih. Z njimi potuje tudi znano pevsko društvo »Guslac«.

Vikar patriarha Gavriila

Beograd, 11. avg. e. Za vikarja patriarha srbske pravoslavne cerkve je imenovan novoposvečeni opiskop Nikola Jokanović z naslovom opiskop budimjanski.

Odlikovanje

Beograd, 11. avg. e. Odlikovane je z redom sv. Save 3. stopnje dr. Robert Ogorutz, sodnik apelacijskega sodišča v Ljub-

Odmevi nedeljskih motociklističnih dirk v Mariboru

S. Stanko Miller: Dvojna mera — Zagrebški dirkači se nikoli več ne udeležijo dirk, ki bi jih priredil Motoklub Maribor

Maribor, 11. avgusta.
V nedeljo 7. t. m. so bile na krožni progi Maribor—Kamnica—Maribor (6,8 km) mednarodne motociklistične dirke za državno prvenstvo leta 1938. Tako je bilo vsaj označeno na oficijelnem programu Motokluba Maribor, ki je bil prireditelj te dirke. Tekmovanja so se udeležili številni dirkači, med njimi tudi vozači iz sosedne Nemčije, ki so tudi skoraj v vseh kategorijah zasedli prvo mesto. Pri dirki se je pripetilo tudi več nesreč in so se med drugimi ponesrečili popularni dirkač MS Pohorja podporočnik Glebov, Zagrebčan Uroš in dr. Hribar ter Mariborčan Čerč. Teško poškodovanega podporočnika Glebova so prepeljali v dr. Čerčičev sanatorij kjer ga je naš sporniti poročevalec včeraj popoldne obiskal. Pri podporočniku Glebovu je bil ta čas na obisku tajnik Motosaveza v Zagrebu g. Stanko Miller, ki se je našemu poročevalcu bridko pritožil radi organizacije in izvedbe nedeljskih motociklističnih dirk s prošnjo naj to sporoči slovenski javnosti. Med drugim je dejal:

Cital sem v časopisju, da je bil ob priliki nedeljskih motociklističnih dirk proglašen inž. Rudi Lotz za državnega prvaka. To ne drži, ker se inž. Lotz doslej ni kvalificiral za državnega prvaka, ker mora po pravilih našega saveza startati na dveh dirkah in postane državni prvak tisti dirkač, ki doseže največ točk. Glede dirke same, ki jo je prireditelj proglašil za državno prvenstvo, savez ni dal k temu svojega pristanka, tako da niso imele dirke značaja državnega prvenstva. Organizacija dirke je bila skrajno slaba. Tako je dejal g. Miller, Napravile so se tolike pogrške, tako da se bo z zadevo pešal se-

vez na svoji prvi seji. Tako so si morali na primer zagrebški in beograjski dirkači sami poiskati stanovanja in se tudi sicer niti zanje nihče brigal, dasi so se prireditelji obvezali, da bodo nosili vse stroške njihovega bivanja v Mariboru. Pač pa so bili deležni velike pozornosti in ljubeznivosti dirkači iz sosedne Nemčije, ki so jim v vsakem oziru šli na roko.

Ta dvojna mera je seveda, tako je dejal g. Miller, porazno vplivala na dirkače iz ostalih krajev naše države.

Tudi cestne razmere so bile skrajno slabe in je po mnenju g. Millerja ta proga absolutno neprimerna za izvedbo državnega prvenstva. Veliko napako so prireditelji napravili s tem, da so pustili dirkače vseh kategorij hkrati startati in ne, kakor predvideva savezni pravilnik v posameznih kategorijah in kakor je bilo to prejšnja leta. Posledica tega je bila, da so se pripetile nesreče, zlasti ker je bil na nekaterih mestih prejšnji dan nasut droben pesek, ki je bil usoden za vozače. Spričo nemogoče organizacije in preziranja so zagrebški dirkači sklenili, da se nikdar več ne bodo udeležili motociklističnih dirk, ki jih bo priredil Motoklub Maribor, ker so se prepričali, da niso zaželeni gostje.

Na vprašanje našega poročevalca, če se Zagrebčani sploh ne marajo več udeležiti dirk v Mariboru, je g. Miller dejal, da bodo startali pri vseh dirkah, ki jih odredijo drugi klubi razen Motokluba Maribor. Svojo pripravljenost bodo pokazali s tem, da bodo v velikem številu prišli k tradicionalni pohorski dirki, ki bo predvidoma 26. t. m.

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Središču

Velik spreved, tekma koscev in lepa vprizoritev Jurčičevega „Desetega brata“

Maribor, 11. avgusta. V nedeljo 7. t. m. je sokolska godba že ob petih zjutraj zavirala zanosne sokolske korake in otvorila s tem slavnosti v proslavo 20 letnice osvoboditve. Središki tržni je bilo že dopoldne v trgu svečano praznično razpoloženje, ki so ga povzdignile lepe okrašene hiše, s katerih so vibrirale državne zastave. Gostje so prihajali od vseh strani, iz Maribora, Ptuj, Čakovca in Vardolca. Visek prazničnega dne je bila povzročena. Ob pol 3. popoldne so se zbirale množice pred rotovžem, od koder se je razvil veličasten spreved s sokolskim zastavo in godbo na čelu. Sledila je strumna četa gasilcev v paradi, nato predstavniki meddržavnega odbora, ki je organiziral proslavo. Potem so se uvrstili v spreved Sokoli, članice in naraščaj, nakar so sledili člani Društva kmečkih fantov in deklet, čvstvi zagoreli kosci s kosami ter ostalo občinstvo.

Stavo »Desetega brata« na prostem v Go-vekarjevi prireditvi in režiji g. Milana Ko-šiča, režiserja Narodnega gledališča v Ma-riboru. Predstava je vzbudila ogromno za-nimanje in je zapustila globok vtis. Po-zorišče dejanja je bilo zelo posrečeno iz-brano. Agilni sokolski delavci so zgradili na Gradšču po navodilih režiserja Košiča pravcato vaseico. Lične lesene hišice so bi-le pobeljene in poslikane v narodnih mo-tivih. Strehe slamnate. Krjavljiva koča pa je bila naravnost izvorno postavljena. Vse okolje je dhtalo prijetno domačnost, ki je pripomogla k temu, da so igralci absolvi-rali svoje vloge čim naravnije. Silno pre-pričevalno ter iskreno doživljeno je podal svojo vlogo Desetega brata Jurčičev, čig-ardski odskri talent se je ob tej priliki prodor-no razmahnil. Aplavze in saive smeha je vzbujal Košičev Krjavelj in njegova koza. Tudi ostali nosilci vodilnih vlog kakor Do-lef, Marica, Kvas, zlasti Marjan in Piškav-ko zelo užgali in ugajali. Vse režijske pro-bleme je vestno, skrbno in mojstrsko rešil g. Košič, znani propagator ter organizator predstav na prostem.

Predstava je žela tako zmagovit uspeh, da je občinstvo zahtevalo, da se igra po-novi. Prva repriza bo v nedeljo 21. t. m. Po predstavi se je ob zvokih sokolske god-be razvila prijetna zabava, združena z na-rodno veselico. Tako je sokolsko, napre-dno in nacionalno zavedno Središče dostojno izpričalo svojo zvestobo kralju, svojo veli-ko ljubezen do Jugoslavije, do domače grude. Polno veselja in vrisajočih src je pra-znovalo 20 letnico osvoboditve.

Spreved je odšel ob burnih vzklkih in navdušenem pozdravljanju na slavnostni prostor, kjer je spregovoril lepe pozdravne besede starosta središkega Sokola in pred-sednik meddržavnega odbora br. Čulek. Sledil je bodrilen slavnostni govor režiser-ja Narodnega gledališča v Mariboru Mi-lana Košiča. V imenu knetske mladine je spregovoril dr. Igor Kosina iz Maribora, v imenu Zveze kmečkih fantov in deklet njen predsednik Ivan Kromovšek. Govorom je sledila državna himna, nato pa tekma kos-cev, na kateri si je priboril prvo nagrado posestniški sin Kolarič.

Zelo veliko je bilo zanimanje za pred-

Stafetni tek skozi Maribor za pokal MT

Zmagala je ekipa SK Rapida z novim rekordom v času 4:6.1

Maribor, 11. avgusta. Ob ogromnem zanimanju občinstva je bil snci ob 19. uri tradicionalni stafetni tek skozi mariborske ulice in sicer za pre-hodni pokal »Mariborskega tedna«. Letoš-njega tekmovalca sta se udeležila le dva kluba in sicer branitelja pokala SK Rap-id in SK Železničar. Start je bil točno ob določenih uri izpred Ljudskega vrta, odko-der je vodila tekmovalna proga po Koro-ševci, Mlístrovi, Kolodvorski ulici, Alek-sandrovi cesti na Trg svobode, kjer je bil cilj. Tekmovalna proga je bila dolga 1800 metrov.

Maribor, 11. avgusta. Ob ogromnem zanimanju občinstva je bil snci ob 19. uri tradicionalni stafetni tek skozi mariborske ulice in sicer za pre-hodni pokal »Mariborskega tedna«. Letoš-njega tekmovalca sta se udeležila le dva kluba in sicer branitelja pokala SK Rap-id in SK Železničar. Start je bil točno ob določenih uri izpred Ljudskega vrta, odko-der je vodila tekmovalna proga po Koro-ševci, Mlístrovi, Kolodvorski ulici, Alek-sandrovi cesti na Trg svobode, kjer je bil cilj. Tekmovalna proga je bila dolga 1800 metrov.

Na cilju se je zbralo toliko občinstva, da so gasilci, reditelji in policija le s težavo napravili red. Pa tudi vzdolž tekmovalne proge je bilo zelo mnogo občinstva, ki je živahno bodrilo tekmovalce. Kakor lani, je tudi letos zmagala ekipa SK Rapida in sicer z novim rekordom v času 4:6.1, do-čim je rabila štafeta SK Železničarja 4:7 minut, tako da ni bila razdalja med Rap-idom in Železničarjem zadnjim tekmo-valcem niti pokrug meter. Po končanem tekmovalju so se zbrali atleti in funkcio-

narji na Trgu svobode, kjer je organiza-tor prireditve g. Evgen Bergant razglasil rezultate, nakar je ravnatelj g. Golouh v imenu Mariborskega tedna s primernim nagovorom izročil kapetanu Rapidovega moštva dr. Musniku krasen prehodni po-kal Mariborskega tedna. Razen pokala je g. Golouh izročil SK Rapidu zlato plake-to, dočim je prejel vodja Železničarjeve ekipe g. Starasina za svoje moštvo srebr-no plaket. V imenu SK Rapida se je za-hvalil g. dr. Musnik, v imenu SK Želez-ničarja pa g. Starasina.

Letošnji stafetni tek skozi Maribor je bil zelo oster in je le enemu tekmovalcu SK Železničarja pripisati, da letos ni zmagal SK Železničar. Do četrte predaje je namreč vodil SK Železničar, pa je peti tekmovalec izkubil toliko na terenu, da so se naslednji Železničarjevi tekmovalci zman trudili, da bi zopet pridobili na te-renu. Za SK Rapid so startali naslednji atleti: Robert, Kramer, Kreiner, Manderer Badl, Kmapfer in dr. Musnik, za SK Že-lezničar pa Stok, Stranič, Hlade, Ledinek, Kranjčič, Muraus in Smerdu.

Mariborske in okoliške novice

— **Odlikovanje.** Ravnatelj tvornice za dušik v Rušah g. Anton Krejčič, ki je tudi podpredsednik Jugoslovansko-česko-slovaške trgovske zbornice, je bil odliko-van z redom Belega leva III. reda.

— **Zgodba** o srečnem dobitniku na tom-boli. V Guštanju je priredilo tamošnje So-kolsko društvo tombolo, ki se je udeležil tudi 28-letni delavec Jože Oslovnik, ki je kupil tri srečke. Ko je bila igra v polnem teku, je Oslovnik naenkrat zaklical: tom-bola! Stopil je na oder in zahteval glavni dobitek, lepo moško dvokolo. Komisiji, ki ji je predložil srečke, se je malo čudno zdelo, da je že tako zgodaj tombola izre-bana in je natančno pregledala predložene srečke. Ugotovila je, da so na srečkah pri-pleljene poleg že izrečanih tudi neizre-bane številke. Zadevo so prijavili oznič-ikom, ki so »srečnega dobitnika« aretirali in zaslišali. Pri zaslišanju je vse takoj priznal in dejal, da ga je k temu nago-varjal njegov svak, ki je na ta način že večkrat dobil lepe dobitke.

— **Danes zvečer** bo v dvorani Grajskega kina koncert opernih solistov državnega konservatorija v bratski Pragi. Zbor nabo-pi pod vodstvom mladega dirigenta Oskar-ja Danona in bo pel same narodne pesmi. Nastop vzbuja v Mariboru veliko zama-nje in smo trdno prepričani, da bo dvora-na polna. Zato naj si vsak preskrbi vstop-nico že vnaprej pri blagajni.

— **Poroča.** V starokatoliški cerkvi v Mariboru sta se poročila dve dni nedavno krščena in birmana gdč. Rožica Marija Gostl iz Murske Sobote in g. Ivan Jurjav-čič, mehanik državnih železnic v Ljub-ljani. — V Mariji Puščavi sta se poročila trgovec Herman Cverlin, sin krojaškega mojstra in hišnega posestnika g. Cverlina, ter gdč. Marija Lakits-Weiler, hčerka tr-govca in hišne posestnice Marije Weiler-jeve. Mladoporočencem obilo sreče!

Proslava 30 letnice Narodne strok. zveze

Narodna strokovna zveza proslavi 3. in 4. septembra letos v Ljubljani 30-letnico svojega obstoja. Spored proslave bo na-slednji:

V soboto 3. septembra bo ob 15. v dvo-rani Delavske zbornice v Ljubljani slavnostni delegatski zbor delegatov podružnic in društev, včlanjenih v NSZ. Isti dan ob 20. bo v dvorani Delavske zbornice akade-mija in družabni večer s pestrnim in izbranim sporedom. Prireditelj se bo vršila pri pogrnjenih mizah. Prireditelj bo brez vstopni-ne.

V nedeljo 4. septembra bo ob 10. dopol-dne v dvorani Delavske zbornice mani-festacijsko zborovanje nacionalnega delav-stva, na katerem bosta govorila Rudolf Ju-van in dr. Jože Bohinjec. Na tem mani-festacijskem zborovanju bodo govorili tudi gostje in zastopniki sorodnih organizacij. Po zborovanju se poklonijo udeleženci spo-minu Velikega Osvoboditelja kralja Petra I in položijo na njegov spomenik vence. Ob 13. bo skupno kosilo. V ponedeljek 5. septembra pa bo NSZ organizirala izlete po Gorenjskem.

Za to proslavo vlada veliko zanimanje ter se je bo nacionalno delavstvo, organi-zirano v NSZ, udeležilo v velikem števi-

lu. Udeležbo so tudi že priglasili zastopni-ki bratske Českoslovaške delavske zveze iz Prage. Pričakuje, da bo nacionalna jav-nost s simpatijami pozdravila naše narod-no delavstvo in se udeležila njegovih pri-re-ditev.

Šola za pletarstvo v Ptuj

Ptuj, 10. avgusta. Vodstvo drž. obrtne šole za pletarstvo obvešča vs. učence, ki bi imeli veselje za uk v pletarstvu, da lahko zaprosijo za sprejem v to šolo. Ta šola ima značaj ne-popolno srednje šole z nižjim tečajnim iz-pitom. Na tem zavodu se usposabljajo učenci, poleg obč. vzgoje tudi teoretično in praktično za pletarske pomočnike. Ab-solventom vodstvo pomaga po dovršeni učni dobi do zastuzika, ako ne bi mogli izvrševati obrt na svojih domovih.

Na zavodu se podučuje poleg praktične-ga pouka v pletarstvu tudi slovensčina, obrtna korespondenca, aritmetika, alge-bra, geometrija, pripravljajno risanje, le-popisje, arhitekturne, knjigovodstvo, drža-vnoznanstvo, higiena, opiana geometrija, strokovno risanje, stogi umetnosti, tehnolo-gija in vitrogostvo.

Učna doba traja tri leta. Šolsko leto se prične 1. septembra. V prvi razred se sprejmejo učenci obojega spola, ki so do-

vršili vsaj dva meseca srednje ali ma-šinske šole oziroma 6 mesecov osnovne šole in so stari najmanj 12 let. Prijave kooševane z 10 din morajo biti vpostane do vključno 3. septembra. Priložiti je: 1. krstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. izjavo staršev (varuha), s katero se za-vezujejo, da bodo vzdrževali učenca na časa učne dobe in plačali vse stroške, ki bi nastali vsled predčasnega neopravi-čnega izstopa, 4. potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov roditeljev. Vsak prijavitelje sprejme pisмено rešitev o sprejemu. Stanovanje in hrana se dobi v Ptuj od 200 din navzgor mesečno. Prid-nim in podporo potrebnim učencem se so po možnosti preskrbelo podporo za vzdrževanje.

Podrobnejša pojasnila daje vodstvo drž. mošče obrtne pletarske šole v Ptuj.

Strelna zažiga

Maribor, 11. avgusta. Čudno vreme, ki vlada zadnje dni na področju severnega dela naše banovine, je imelo za posledico celo vrsto požarov in drugih nepriklj. Ko je v soboto divjal neurje po vsem Dravskem polju in Slo-venskih goricah, je bilo prizadetih devet posestnikov, ki jim je strela zažgala hiše in gospodarska poslopja. Prav tako pa so bili prizadeti mnogi posestniki v terek, ko je ponovno besnelo ludno neurje v kra-jih med Mariborom, Ljutomerom in Polj-čanami.

Tako je treščilo v gospodarsko poslopje posestnika Franca Kušarja v Spod. Ložnici. Poslopje, v katerem je bilo dva vagona sena, gospodarski stroji in še razni pred-meti, je bilo hipoma v plamenih. Kljub pri-zadevanju domačinom in gasilcev je zgozelo do tal in je škoda nad 60.000 din. — Pri Sv. Ani v Slovenskih goricah je treščilo v domačijo posestnika Simona Kolarja. Go-spodarsko in stanovanjsko poslopje sta po-gorelo do tal. Škoda znaša 30.000 din. V Slovenskih goricah je povzročilo neurje tu-di precejšnjo škodo v sadovnjakih in vino-gradih, a na Dravskem polju je koruza na mnogih krajih popolnoma poteptana.

ŠAH

Turnir za prvenstvo države

V sredo je bilo v Osijeku odigrano drugo kolo nacionalnega amaterskega šahovskega turnirja za državno prvenstvo. Prva sta končala Zagrebčan Avirovič in Somborčan Carev. Zagrebčan je izvedel lep napad, ven-dar je Carev pozneje pozicijo izenačil in imel celo boljšo končnico. Partija se je končala remis. Borba med Rabarom in Jonke-jem je bila prekinjena v nekoliko boljši poziciji za Rabara, vendar se zdi, da bo tudi ta končala remis. Novosačan Rajkovi-č, ki je med favoriti turnirja, je po lepi partiji že v 34. potezi zmagal nad Osiječan-om Bajerm. Drudi Osiječan Martinčić je igral z našim rojakom Lešnikom, ki pa za-stopa barve Beograda. Nastala je precej komplikirana partija, ki je bila prekinjena v nekoliko boljši poziciji za Martinčica, ki ima kmeta več in celo izgleda, da partijo dobi. Ljubljanečan Šiška, je kot črni igral proti Cjrdriču, ki je otvoril s sicilijanko. Šiška je kmalu prešel v napad in partijo v 36.potezi dobil. Prvak zagrebških Grafi-čarjev Turk je igral z Bidičem iz Skopja. Čeprav ima kmeta več, kaže, da bo partija remis. Herbatin iz Subotice je proti Ljub-ljančanu Sikošku otvoril francosko igr-o in je njegov položaj v končnici, v kateri imata vsak po štiri figure, nekoliko boljši. Osiječan Miller je porazil Spasojeviča, prv-ak zagrebškega kluba Šubarič je pa v kraljevi indski igri izgubil z Beograščanom Pavlovičem. Bil je sprva v boljšem polo-žaju, zaradi grobe pogreške, je pa izgubil figuro in se je moral vdati. Včeraj dopol-dne so bile odigrane prekinjene partije. Rajković je remiziral s Šubaričem, prav tako Lešnik s Cindričem, dočim je bila partija Šiška-Turk znova prekinjena. Šiška ima v končnici lovca in vse kaže, da bo partijo dobil. Prav tako sta prekinila že drugič Jonke in Herbatin. Jonke ima kmeta več.

Po drugem kolu imajo po točko in pol: Rajković Šubarič, Avirovič, po točko pa Šiška, Rabar, Carev, Sikošek, Miller in Pav-lovič.

Iz Trbovelj

— **Ferijalna kolonija Rdečega križa.** Vče-raj je odpotovala na Jadran skupina 94 otrok, ki bodo 3 tedne letovali v »Trbovelj-skem domu« v Bakru. To je ena največjih otroških kolonij, kar jih je doslej letovalo na morju iz rudarskih revirjev. Vodi jo predsednik Rdečega križa, učitelj g. Karel Omerzu. Prispevali so Rdeči križ Trbovelj in Hrastnik za 28 otrok. Bratovška skladi-nica Laško za 13 otrok, Kolo jugosloven-skih sester v Trbovljah za 18 otrok in ce-mentarna Trbovelj za 35 otrok.

— **Prireditelj »Mladice«.** Tukajšnje izobra-ževalno društvo »Mladice« se pridno ude-stvuje. Ne mine mesec, da bi ne imelo kake večje ali manjše kulturne prireditve. Zlasti pa pridno prireja takozvane referatne več-ere, kjer podajajo posamezni funkcionarji svoje misli in ideje za dvig prosvete med ljudstvom. Te večere ima večinoma v telovadnici meščanske šole, ki je tudi najbolj prikladna za tovrstne prireditve. V petek, 12. avgusta ob 8. uri zvečer bo zopet tak referatni večer z zelo pestrim sporedom. Vsebinsko bo združen s proslavo 20-letnice obstoja naše države. Na sporedu so na-slednje točke referatov: Franc Kozar: Ob de-jatvu 20-letnice obstoja Jugoslavije; E. Planinšek: Manjšinsko vprašanje v Jugo-slaviji; J. Dolinšek: Zgodovinski pomen ob-stoja Jugoslavije; Franc Kozar: Pokojnemu kurjaču (pesem); Z. Miklavčič: Dva soneta; M. Meterečeva: Umetnost v gotski dobi (štud-ija); H. Štokan: Dopinos k' trboveljski kroniki do leta 1850; M. Borsova: Sodobna žena; Z. Miklavčič: Duh v mraku. Prireditelj utegne biti po svojevrstni zamisli nadvse zanimiva, zato se občinstvo vabi, da se je udeleži.

— **Trboveljski slavski polote** te dni na Gorenjsko na kratek oddih, vmes pa bodo zapeli za kratek čas v nekaterih krajih na Gorenjskem, kamor jih je prebivalstvo po-vabilo. Nastanili se bodo v Škofji Loki, od koder bodo napravili več izletov po Gorenj-ski. Tako bodo nastopili 16. avgusta v So-kolskem domu na Bledu, 13. avgusta sve-čer pa v Krekovem domu na Jesenicah. V Kranjski gori in na Dobjem bodo gostovali 14. avgusta, na praznik 15. avgusta pa bodo gostje železničarskega mladinskega doma v Gozdu-Martuljku, 19. avr. pa na-

stopijo v Škofji Loki v šol. številih gos-tom-letoviščarjem, ki so letos napolnili vsak kotiček na Gorenjskem, se bo nudila lepa prilika, da se seznanijo z našo lepo naravno in umetno posejnostjo, ki jo tako do-vrženo podajajo Trboveljski slavski pod spretnim vodstvom dirigenta g. Avgusta Šuligaja. S tem bodo poslušalci pomagali tem malim rudarskim pevčičem, da si pri-voščijo nekaj dni prijetnega oddiha v sira-venom ozračju naše divne Gorenjske. — Ves inventar, kuhinjsko posodo in druge po-trebitine je dal slavčekom brezplačno na razpolago Jugoslovanski ferijalni savez v Beogradu, ki mu je zato Slavček zelo hva-ležen.

Iz Celja

— **Sarajevska Slavija** bo gostovala 15. t. m. v Celju! Vodstvo SK Celja je povra-bilo kompletno hrmo enajsterice SK Slavije iz Sarajeva, ki bo igrala v ne-deljo 14. t. m. v Zagrebu državno prven-stveno tekmo s Haškomo, za ponedeljek 15. t. m. v Celje. Gostje so včeraj popoldne brzojavno sporočili svoj prihod v Celje. Na-gometna tekma med sarajevsko Slavijo in SK Celjem se bo pričela v ponedeljek 15. t. m. ob 16.30 na celjski Glaziji. Gostje bo-ždo nastopili v kompletni postavi. V mo-štvo bo igral tudi bivši igralec SK Celja Riko Presinger, ki služi sedaj v Sarajevu vojaški rok. Moštvo SK Celja bo nastopilo v svoji najmočnejši postavi, Celju se torej obeta izreden sporni užitek, saj razen SK Ljubljane v Celju še ni gostoval noben klub državne lige. Za gostovanje sarajev-ske Slavije vlada v Celju že sedaj izredno živahno zanimanje.

— **V celjski bolnici** je umrl v sredo 35-letni dninar Josip Vrečko s Ponikve.

— **Nesreča** ne počiva. V soboto je padel 17-letni delavec Franc Arčan iz Začreta pri Škofji vasi pri delu in si zlomil desno roko. V Črnelici pri St. Jurju ob juž. žel. je pri mlaičji vitel udaril 22-letnega dninarja Mar-tina Kumpergerja in mu zlomil desno roko nad zapestjem. Te dni je našel 26-letni dninar Avgust Novak iz Stopnika pri Vrans-kem dimnitom patrono in ravnal z njo ta-ko neprevidno, da je eksplodirala in mu razmesarila desno roko. V terek se je po-nesrečil v kamnolomu 32-letni posestnikov sin Anton Slomšek iz Podgorja pri St. Ju-riju ob juž. žel. Pri delu ga je zasulo, pri čemer si je zlomil levo roko v ramenu. Istega dne se je ponorečila 26-letna po-sestnica Ana Klinarjeva s Svetja nad Ce-ljem. Med vožnjo s kolesom je zadela z vs-o silo v neko drevo in si zlomila levo klju-nico. V noči od ponedeljka na torek je z-gorela hiša 58-letne posestnice Julijane Povalejeve v Bukovju pri Slivnici. Pri ga-šenju požara in reševanju je dobila hude opekline na levi roki in po vsem telesu. Ponesrečeni se zdravijo v celjski bolnici.

Politični obzornik

Doslednost naših slovenoborcev

Na Jesenicah izhaja listič »Naš kovinar« kot »svobodno glasilo delovnih ljudi«. »Naš kovinar« je hudo samoslovensko usmerjen in piše v duhu dne »Slovenije«. Kljub svojemu slovenoborstvu pa verno prepi-suje vesti iz srbskih beograjskih listov, predvsem iz »Politike«. To zato, »ker se na resnicoljubnost naših slovenskih dne-vnikov ne moremo zanesti, kakor pravi uredništvu lista v svoji listnici. Mi samo beležimo ta primer doslednosti naših jesi-niških samoslovencev, ki morajo prepi-sovati vesti iz srbijskih listov, ker ne ve-rujemo nobenemu slovenskemu dnevniku.

Ostri ukrepi nemške vlade

»Volkszeitung« javlja iz Inomosta, da bo tamošnji bogoslovni fakulteti odvzeta pra-va javnosti. Je to prvi slučaj, da bo od-vzeta pravica javnosti katoliški fakulteti v tretjem rajhu. Nemški katoliški krogi mi-slijo, da bo s tem odlokom zapечатena us-ojda te slovite institucije, na kateri je studi-ralo tudi več slovenskih bogoslovcov, po-sebno pripadnikov jezuitskega reda. V Trie-ru pa je policija prepovedala nadaljnje iz-hajanje škofjskega lista, ki je bil glasilo Katoliške akcije. Listu očitajo nacistični krogi, da se je bavil s politiko, namesto da bi pisal samo o verskih in cerkvenih stvareh. Z ukinitvijo trierskega »Paulinus-blatta« je prenehal izhajati poslednji kato-liški list v zapadni Nemčiji.

Pameten pouk

»Naša moč«, ki jo izdaja »Vzajemna za-varovalnica«, objavlja članek »Dvajset let narodne svobode«, v katerem priznava, da je nekaj resnice v trditvi, da »Slovenci ni-mamo pravega smisla za državnost«, kar je trjupisti sto in stoletnemu hlapčevanju pod tuji jarmom. List misli, »da najbrže za-radi tega, ne znajo mnogi slovenski ljudje razločevati med državo in trenutnimi vlg-dami. Zlo, ki ga en režim povzroči, ljudje kaj radi pripisajo državi. Res je, da slabe in brezvestne vlade ne morejo v državlja-nih vzbujati ljubezni do države, ki take vlade trpi. Toda pod takimi vladami ne trpi le državljan, temveč tudi država. Pra-vi državljani pa tudi takrat ne nehajo lju-biti države, ne, še več ljubezni ji posveča-jo, ko jo vidijo trpečo in zaskrbljeno. Vla-da je eno in danes je, jutri pa se mora umakniti; država pa je drugo, ne od danes na jutri, temveč že od 20 let in vse dotlej, dokler jo bomo znali braniti pred zunanji-mi, kakor pred notranjimi sovražniki.«

»Našo moč« tiskajo v Jugoslovanski št-skarni na »Slovenčev« rotaciji.

Krepke besede dalmatinskega prijatelja

Narodni poslanec inž. Manfred Paštrovič je napisal v zagrebških »Jugoslovenskih no-vinah« članek »Med dvema ognjenikoma«, v ka-terem odločno zavrača večne napade na JNS in njene voditelje. »Tako napadajo prvega podpredsednika JNS g. Jovana Ba-njanina radi vlad avtoritativnega režima, najsi ni bil nikoli član kake vlade, nifi član takratnega Vrhovnega zakonodajnega sveta, kakor n. pr. zagrebški dr. Dežman, ki se preko svojega »Obzora« neprestano zaganja v JNS in g. Banjanina. Kar je naj-bolj smešno je to, da ga napadajo ravno ljudje, ki so bili sami člani avtoritativnih vlad ter v njih vedrili in občeli. JNS ni domena nikogar in ne pozna nobene osebne politike. Zastopa in brani samo veliko ide-

jo jugoslovenskega nacionalizma, očiščeno od krivo postavljenega centralizma. Ofen-ziva proti JNS je najbolj ostrin v lako zva-nih prečasnih krajih, kjer se hoče za vsa-ko ceno zadušiti jugoslovanski nacionali-zem. Borba, ki jo borijo danes jugosloven-ski nacionalisti je težka. Toda spominjajo se še težjih časov, ko se je jugoslovenska misel čele pojavljala. In vendar smo doži-voeli 1. 1918. Kar je bilo z lažjo rojenega, bo umrlo tudi z njo. Ideje se pobijajo sa-mo z idejami. Laž, podvale, prevare, ne-moralna in trgovina ter kupovanje duš so samo prehodni uspehi. Z njimi se lahko kupujejo le ljudje, ki nikdar niso spadali v vrste poštenih jugoslovenskih nacionali-stov.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 11. avgusta katoličani: Suzana, Tiburcij

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ples v operi
Kino Union: Moderni Romeo
Kino Stoga: Zakon prijaje
Kino Šiška: Seveš klče

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec dnev., Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

Ako mora telefonski naročnik za telefon plačevati redno velike in poštene denarje, Srednjevropec misli, da bi imel tudi pra-vico zahtevati, da njegov telefon brezplačno deluje. Srednjevropec tudi najbrž mi-sli, da nekoga lahko sodno toži, če pogod-nik ne drži pogodbe in ne dobavlja pogo-jenega, četudi je to samo slovešk: telefonski glas. Izvzeti so navadno v pogodbah nastopi »višje sile«, katere sodišča ne pre-ganjajo.

Ta Srednjevropec napak misli, če taka misli, ali pa slovenska metropola ni v sred-nji Evropi — z izjemo »Metropolis«. Na-jemnik telefona v Ljubljani namreč ni Srednjevropec in zato nima nobenega vzklca. To se govori, ima ga — v gluh tele-fon! Če telefona v četrtnju pol časa ne de-luje in ima naročnik škodo v žepu in na zdravju, ko se mu zliva žolč ob gluhem telefonu, to telefonske d. d. nič ne briga in naročnik mora odrajtati za svojo nemo ali kvečjemu brendčeno zabavo do pare vso predpisano najemnino in sicer vnaprej, če ne, vnu telefon vzamejo.

Če je telefon pokvarjen, se obrnemo po navodilu »Telefonskega imenika« na št. 8, od tam na št. 44-13, potem na 44-12 in na 44-11. Seveda bi kaj bilo, če bi ne bil pokvarjen telefon in zato tožno vest ne-semo peš na te številke. Blagor mu, kdor ima kolo! S prav ljudnimi odgovori in odločnimi »stakoj« ti popravijo napako v treh dneh — če jo najdejo in če si dober pešec in »sitnež«. Centrala te počliče: ha-lo, v redu, in oddaheš se. Drugo dopoldne ali kadar hočeš telefonirati, lahko začneš znova in tako daje leto in dan. Na cen-trali obžalujejo, da si pač daleč iz mesta in ne kar v centru ter se zato velikokrat »zamede« ali »zmede« tista čudovita pred-potopna štrna žic na drogovi ob cestah. Če je kje kaka slovenskih fantov ali profitanov predditev, se vse štrne zmešajo, če vleče burja ali kakršnekoli pasme sapa ali dežuje, kaj šele, če sneži, se zopet te-lefonske štrne zmešajo — skratka, nepre-stano se jim mešajo: o pustu in postu, v pasjih in nepasih dneh, ob prireditvah in neprireditvah. Kaj je prav za prav? Ob-žalujemo, to je »višja sila! In zoper to sta tudi oblast in birč muha — izvzeto plačevanje telefonske naročnine, česar no-bena višja sila ne more ustaviti.

To je kosej tisto — bik zgrabljen za ro-ge — višja sila je, ki trapi telefon. Stalno nastopa ta sila kakor državni gledališki igralci in s svojimi nepretrganimi predsta-vami v telefon meša štrne naročnikom ter celo sodnje in druge oblastnje nima-jo »pravnega leka« zoper to nepostavno obrt. Le sem in tje ukani to višjo silo kak naročnik, če jo spazi, kako gre na cvček, tarok ali stadoled in tisti čas zaupa kak glas telefonski štrni. Tedaj in ravno tedaj pa telefonira tvoj dvoječek, to je tvoj za-plečnik ali sonaročnik, ki so ti ga obestli brez vprašanja na vrat in ki plačuje baje četrtno telefonske naročnine. Ob takih priklakah zastane naročniku tudi njegov močganski aparat, ker valovna dolžina nje-gove pameti ob nastopa te »druge višje si-le« ne dojame potov astronomskih računov, ki so privedli neko tretjo »silo« do za-ključka, da zaplečnik uživa natančno 25% vseh sladkosti in trpljenja telefonske na-prave in da je prvotni naročnik pravilno na tri četrtnine podporni član telefonske d. d.

Pošteno bi bilo, ker je tak zaplečnik cel človek in je iz iste sklode — včasih za dva — da plača polovico telefonske cehe. Toda kot pomagač višje sile je ocenjen na 25% denarja in brez debate, »ker je tu-di to višja sila.

Če hočeš torej v Ljubljani ob določenih dnevni in delovni uti nekemu kaj važnega in za gotovo povedati, vzemi brž pot pod noge, na primer izza Bežigrada na Vič, z legitimacijo v žepu in plačanim obrokem za zavarovanje zoper nezgode. Po zdravni-ka ali na rešilno postajo pošlji maratonskega tekača, ker v telefonu uraduje višja sila — ali pa se presesti v telefonsko cen-tralo.

Tako Srednjevropec gobezdalo, ne mo-ti nas naročnikov po telefonu. Če kaj ho-češ, klič št. 8, pa ti postržejo z višjo silo, da boš dal nair v vročih pasjih dneh in ti bo dobro na zemlji.

Vsi telefonski sotrpini v tem začaranem risu, naj bi pa ustanovili društvo za pobij-anje telefonskih višjih sil vseh pasem in starosti in naj bi gojili stanovsko zavest. Štrne višjim silam bi najbolj zmešali, če bi jih takoj izročili za častne člane tega društva.

Rajtamo, da zaradi tega predloga in na-sih na svetlo danih priročih ne bo zapel noben telefon, saj so pasji dnevi in kisle kumare javno lahko brez telefona in višje sile.

Leg dan: Zgodbe brez groze